

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2000

Titulní strana:

2000

Výroční zpráva
svaz PRO-BIO
Šumperk

PRO-BIO, P.O.BOX 116
Nemocniční 53
787 01 Šumperk
tel.: 0649-216609
fax: 0649-214586
e-mail: pro-bio@pro-bio.cz
www.pro-bio.cz

Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO vstoupil rokem 2000 do druhé dekády své existence i existence ekologického zemědělství (EZ) v České republice. Byl to rok, který se nesl ve znamení bilancování uplynulých deseti let (například slavnostní setkání členů v Luhačovicích či prezentace filmu „Čekání na boom“ v televizi), ale také vytváření nové podoby svazu, jež by více odpovídala požadavkům samotných ekologických zemědělců. Bylo vytvořeno 6 regionálních center, další 3 centra začala v tomto roce pracovat, nezískala však dosud právní subjektivitu. Svaz PRO-BIO tak udělal důležitý krok na cestě do regionů, blíže k jednotlivým zemědělcům. Kromě toho byla kancelář svazu rozdělena na dvě oddělení: jedno pro poradenství a služby členům a druhé pro propagaci, projekty a zahraniční spolupráci. I v tomto roce bylo věnováno velké úsilí vzdělávání ekozemědělců, poradenské činnosti a také legislativní práci. Svaz připomínkoval zákon o ekologickém zemědělství i jeho prováděcí vyhlášku, spolupodílel se na uspořádání národní konference o EZ v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Členské podniky svazu vstoupily se svými produkty úspěšně do několika sítí supermarketů, což také napomohlo celkovému vzrůstu povědomí spotřebitelské veřejnosti o biopotravinách a ekologickém zemědělství.

Na počátku roku 2000 měl svaz PRO-BIO 530 členů (410 zemědělců) obhospodařujících 88 295 ha, s rokem se loučilo 551 členů (418 zemědělců) ekologicky hospodařících na 117 412 ha. Po prudkém nárůstu členské základny v uplynulých dvou letech tak byl rok 2000 především rokem vytváření stabilní a pružné vnitřní struktury a zkvalitňování svazové práce. Rok 2000 tím lze označit za velmi důležitý v historii svazu.

únor 2001

1. záložka:

Výroční zpráva 2000

V následujícím textu jsou uvedeny jednotlivé aktivity svazu, u každé z nich pak konkrétní činnost, kterou svaz v roce 2000 vyvíjel. Součástí zprávy je i stručný přehled hospodaření svazu a popis svazových orgánů.

Tato výroční zpráva by měla sloužit jako zdroj informací především členům svazu, ale také dalším zájemcům o dění ve svazu a ekologickém zemědělství vůbec. Budete-li chtít vědět více, obraťte se na příslušné regionální centrum nebo na kancelář svazu v Šumperku, rádi vám vaše dotazy zodpovíme.

Připravili: Stanislav Daněk, Radomil Hradil, Jiří Urban
Finanční zpráva: Radka Pospíšilová

Konec první záložky

KDO BYLI ČLENOVÉ SVAZU PRO-BIO V ROCE 2000?

Svaz vstoupil do druhé dekády své existence s členskou základnou čítající ke konci roku 2000 celkem 551 členů, z nichž bylo:

- 498 řádných členů
- 10 čestných členů
- 43 přidružených členů

Struktura řádných členů:

- 418 zemědělských podniků
- 48 prodejen biopotravin
- 11 velkoobchodů biopotravinami
- 21 ostatní členové: poradci v EZ, školy, jiná občanská sdružení a výzkumné ústavy

Převahu ve svazu PRO-BIO mají co do počtu fyzické osoby nad právnickými v poměru 361:137. Výměra ekologicky obhospodařovaných pozemků dosáhla v roce 2000 celkem 117.412 ha, což je o 33 % více než v roce 1999. Výměra orné půdy stagnovala i v roce 2000 a činila pouze 11% z celkové výměry zemědělské půdy v EZ. Minimální nárůst jsme zaznamenali také u ovoce. V pěstování biozeleniny jsme v roce 2000 zaznamenali dokonce snížení ploch.

Odzkoušena byla také nová organizační struktura svazu včetně fungování samostatných regionálních center (viz dále).

NĚKTERÁ POZITIVA I TĚŽKOSTI ROKU 2000

Regionální centra se ve většině případů osvědčila, avšak vznik nových samostatných poboček svazu a prosazování zájmů jejich členů ve vrcholných orgánech je podmíněn úpravou stanov, především v otázkách volebního systému uvnitř svazu PRO-BIO.

Jako důsledek vytvoření samostatného oddělení pod vedením Ing. Urbana se projevila efektivnější činnost v oblasti propagace a projektů.

Pozitivních výsledků dosáhlo oddělení marketingu a poradenství, které taktéž fungovalo od počátku roku pod přímým vedením Ing. Daňka - manažera svazu.

Odbyt: Důležitým momentem bylo rozhodnutí rady svazu ze dne 19. 7. 2000 v Brně o nepřímé podpoře obchodu s biopotravinami. Návrh na vytvoření svazové velkoobchodní organizace, který byl zformulován na semináři „Jak dál v obchodu s biopotravinami,, v Praze ve dnech 22. - 23. 6. 2000, byl radou zamítnut.

Rada také rozhodla o vystoupení svazu z obchodních firem, jako například z obchodní společnosti PRO-BIO s.r.o. Staré Město pod Sněžníkem, aby byly zajištěny rovnocenné podmínky pro všechny členské firmy zabývající se obchodem s bioprodukty.

Ne všechno se však dařilo realizovat dle našich představ. V některých případech nebylo možno situaci předvídat, zejména tomu tak bylo během realizace projektů s grantovou podporou, kdy smluvní partneři nedodržovali termíny grantových splátek. To byl také případ finančních prostředků EU v rámci projektu PHARE: Partnerství – „Ekologické zemědělství a rozvoj Bílých Karpat“, kde jsme zaznamenali až několikaměsíční zpoždění splátek bez udání důvodu. Také ve stanovách svazu zakotvená povinnost členů řádně a pravidelně přispívat formou členských příspěvků na činnost organizace nebyla některými členy respektována, přestože požívali veškerých výhod členství. V důsledku toho nebyla naplněna stránka příjmů schváleného rozpočtu ve výši téměř 700.000 Kč. Podobně i neuskutečněný nákup dobytka na počátku roku v rámci projektu PHARE, z důvodu mylně poukázaných peněžních prostředků na soudně obestavený účet jiné firmy, blokuje cca 380.000 Kč do doby, než rozhodne Krajský soud v Ostravě o navrácení těchto peněz na účet svazu.

ZASTUPOVÁNÍ ČLENŮ A PROSAZOVÁNÍ JEJICH ZÁJMŮ

a) Legislativa

Svaz se stal oficiálně připomínkující nezávislou nevládní organizací k navrhovaným zákonům a prováděcím vyhláškám v kompetenci ministerstva zemědělství. Pracovníci svazu konstruktivně a úspěšně připomínkovali vznikající zákon o EZ. Před projednáváním zákona o EZ v parlamentu se PRO-BIO podílelo na prezentační akci pro poslance v Praze (viz. dále). Co se týče prováděcí vyhlášky, nebyly bohužel díky právní složitosti výkladu všechny naše připomínky akceptovány. Úspěchem bylo prosazení připomínek hájících zájmy ekologických zemědělců do „Nařízení vlády č. 505/2000 Sb.“ (dále jen dotace).

b) Kontrola EZ

Zástupci svazu se pravidelně a aktivně zúčastňovali jednání správní rady KEZ o.p.s., kde koncepčně napomáhali při budování nezávislé a mezinárodně akreditované kontroly EZ v ČR. Členové svazu v roce 2000 požívali výhody hromadného přihlašování členů ke kontrole u organizace KEZ o.p.s. i v mimořádně stanovených termínech a možnosti hromadné úhrady části základní sazby za kontrolu. Pracovníci svazu zastupovali členy v individuálních případech při odvolání proti výsledku kontroly. Většina oprávněných případů byla uzavřena ve prospěch členů svazu.

c) Ochrana trhu

Členové svazu se cítili poškozeni některými potravinářskými firmami, protože označovaly své konvenční výrobky jako „BIO“. Známa je causa firmy Danone, která takto označovala své jogurty. Svaz PRO-BIO zastupoval zájmy svých členů jako vedlejší účastník žaloby proti firmě Danone. V současné době již jmenovaná firma své výrobky klamavě neoznačuje, což je určitě povzbuzující pro všechny, kdo na základě osvědčení mohou své produkty označovat jako

bioprodukty. Do známkově-právního sporu jsme vstoupili s firmami, které na našem trhu prodávaly "PRO-BIO tyčinky" a "PRO-BIO jogurty". Tyto případy nebyly dosud uzavřeny.

d) Zastoupení v komisích

Svaz měl zastoupení v Řídícím a monitorovacím výboru programu PHARE – Mikroregion Jeseníky, ve stejném výboru programu Ministerstva místního rozvoje ČR – Obnova venkova a dalších komisích v regionech. Regionální zastupování ekozemědělců v nových krajských orgánech a komisích zřízených pro využívání prostředků EU se jeví do budoucna jako největší úkol pro nové regionální skupiny svazu, které by měly být ustanovovány v souladu s novým územněsprávním členěním státu (nové kraje, regiony EU - tzv. NUTS II).

e) Strategie rozvoje EZ v ČR

PRO-BIO iniciovalo celostátní konferenci o EZ s cílem vytvořit akční plán rozvoje EZ v ČR pro dalších 5 - 10 let (viz dále). Proběhla jednání o strategii rozvoje EZ v ČR na úrovni vedení MŽP, kontaktováno bylo i MZe ČR. Pracovníci svazu navázali přímé kontakty s vedením ministerstev zemědělství v SRN a Rakousku. Propagovali české ekologické zemědělství jako možnou alternativu pro podporu našeho zemědělství při vstupu do EU na půdě německého parlamentu v Berlíně a evropského parlamentu v Bruselu (viz propagace).

PODPORA MARKETINGU

- VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK PRO SPOLUPRÁCI MEZI ČLENY SVAZU

Ve snaze koordinovat produkci, zpracování a odbyt bioprodukce uzavřel svaz několik důležitých smluv o spolupráci se zpracovatelskými a odbytovými firmami. Významnými partnery svazu PRO-BIO jsou od roku 2000:

- mlékárna OLMA a.s. Olomouc
- CPH a.s. Praha - výkup, zpracování a prodej masa
- SEMO Smržice - ekologická osiva
- BIO VYSOČINA - odbytové družstvo

Uzavření smluv bylo iniciováno oddělením marketingu a poradenství svazu, stejně tak další odbytové možnosti v obchodních řetězcích CARREFOUR a DELVITA.

Všechny spolupracující firmy se staly v průběhu roku členy PRO-BIO, mimo CPH a.s., tato firma je však lídrem v Ekodružstvu severozápad, což je odbytové družstvo založené za účelem produkce, dokrmu a prodeje hovězího biomasa. Problematické je však zajišťování dostatku bioproduktů pro další zpracování od členů svazu tak, aby tato činnost byla efektivní.

Nedostatek biomléka, malý zájem členů o smluvní pěstování tržních plodin a biosiv způsobují zpracovatelům i prodejcům nemalé problémy. V bilanci roku 2000 můžeme konstatovat, že poptávka po biopotravinách převyšovala zorganizovanou a soustředěnou nabídku našich zemědělců. Tato situace je také způsobena plošnými státními dotacemi na EZ bez oficiální podpory odbytu biopotravin (na rozdíl např. od Maďarska).

PROPAGACE A REKLAMA

Cílem svazu bylo propagovat bioprodukty svých členů, producentská a prodejní místa a dosáhnout tak vyšší prodejnosti certifikovaných bioproduktů členů svazu. Kromě toho se pracovalo na propagaci ekologického zemědělství obecně, na zvyšování celostátního povědomí o EZ, biopotravinách a známce BIO.

V průběhu roku 2000 si svaz PRO-BIO nechal na základě rozhodnutí rady udělat audit dosavadní propagační činnosti reklamní agenturou Kobra Design Brno. Audit se bohužel soustředil zejména na grafické vyznění aktivit svazu a jeho členů, vůbec se nezabýval nekomerčními možnostmi osvěty a propagace. U této části se do budoucna počítá nadále se spoluprací s agenturou BioCit Praha.

1. Propagace a reklama u členů svazu

- probíhalo další označování farem a výroben členů svazu
- byly vyrobeny a distribuovány propagační a reklamní předměty (dva barevné letáky, samolepky s logem BIO)
- mediální propagace členů svazu (Bioměsíčník, internet, adresář členů, tiskové konference, vystoupení v TV a rozhlasu, inzerce)
- propagační akce (viz dále)

2. Všeobecná propagace

V rámci celostátní a všeobecné propagace ekologického zemědělství a svazu PRO-BIO byly uspořádány tyto akce:

- 25. - 26. února - Luhačovice: Slavnostní setkání a seminář "10 let svazu PRO-BIO". V dopolední části vystoupili představitelé českého EZ, odpoledne pak zahraniční hosté ze sprátených svazů a zástupce EU. Následující den byl věnován návštěvám několika členských podniků v regionu. Příspěvky většiny referentů jsou zahrnuty do knihy Decennium.
- 15. března - Praha: Účast na TK a slavnostním uvedení řady biojogurtů VIA NATUR firmy Olma Olomouc na český trh.
- 25. dubna - Praha: Prezentace EZ a jeho produktů pro pracovníky MZe ČR a zákonodárce na Ministerstvu zemědělství (spolu s KEZ a MZe ČR).
- 2. května - „Co je to EZ“ - přednáška s prodejem biopotravin (RC Severovýchod).
- 10. května - Rýmařov: „Ekologické zemědělství“, přednáška pro občanské sdružení Dobromysl.
- 11. května - Praha: Přípravný seminář na Národní konferenci o EZ, spojený s promítáním filmu „Čekání na boom“, ochutnávkou biopotravin a tiskovou konferencí. Pořádáno ve spolupráci s HBS Praha.
- 27. května - Milotičky: Den otevřených dveří spojený s předáním ceny Nadačního fondu rytíře Františka Horského, tzv. Bartákova hrnce ing. Tomáši Křišťanovi. Akce byla spojena s prohlídkou farmy a polním kázáním.
- 1. srpna - Ostravice: Povídání o EZ s Brontosaury.
- 4. - 6. srpna - Budyně nad Ohří: Tradiční pout' v prostorách místního hradu, informační a konzultační stánek o EZ a PRO-BIO (RC Polabí).
- 12. srpna - Moravské Lieskové: 1. slovenské biodožínky, které svaz PRO-BIO v rámci projektu PHARE finančně podpořil. Součástí bylo i vyhodnocení tohoto projektu PHARE a prezentace svazu PRO-BIO.
- 2. září - Hoslovice: Jihočeské biodožínky na farmě Ekochoch. Na biodožínkách vystoupili zástupci Ekochovu, svazu PRO-BIO, MZe ČR a PČR. Akce byla spojena s biojarmarkem a kulturním programem.
- 29. - 30. září - Praha: 7. biojarmark ekofarem v Praze na Barrandově. Na tradičním pražském biojarmarku se svými produkty prezentovaly některé podniky svazu. Organizaci zajistila Liga energetických alternativ za podpory nadace HBS.

- 5. října - Drslavice: Propagace EZ a biopotravin na semináři pro pedagožky "Živá zahrada".
- 6. - 7. října - Brno: Biojarmark na Zelném trhu. Na biojarmarku prodávalo několik členů svazu své bioprodukty, svaz zde měl informační stánek. Organizačně zajišťovala Veronica.
- 19. - 21. 10. - Praha: Prezentace českého EZ na zemědělské výstavě PRAGA AGRO, organizačně zajišťoval EPOS – Spolek poradců v EZ a RC Třebíč.
- 28. 10. - Pěnčín: Svátek jablka. Přednáška o svazu a ekologickém zemědělství a pěstování jabloní v ekologickém sadu (RC Severovýchod).
- 14. listopadu - Praha: Národní konference o EZ nazvaná "Šance i bariéry rozvoje". Konference se uskutečnila v prostorách Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, pod záštitou poslance RNDr. Libora Ambrozka. Jednalo se o dalších perspektivách EZ v Česku, o úloze státu i o programech EU. Jako referenti vystoupili i zahraniční experti.
- 25. listopadu - Uherské Hradiště: Seminář s názvem Nové pohledy na produkty českého ekologického zemědělství, který se uskutečnil v rámci tradičního festivalu TSTTT. Akce byla spojena s ochutnávkou biopotravin (RC Bílé Karpaty).

3. Mezinárodní propagace

Práce svazu PRO-BIO a české ekozemědělství byly prezentovány i na mezinárodní úrovni:

- 29. - 30. dubna - Exkurze z Lucemburska - představena činnost svazu a ekofarma rodiny Štěrbovy v Deblíně.
- 6. května - Přednáška o EZ v ČR a aktivitách členů PRO-BIO na semináři „EUROPA-WOCHE 2000“ ve východoněmeckém Zhořelci (Görlitz).
- 21. - 25. srpna - Strickhof, Švýcarsko: "10 let švýcarského spolku SVWO pro spolupráci v ekologickém zemědělství mezi Západem a Východem". Účastníci kurzu z ČR, Slovenska, Polska, Maďarska, Litvy, Ruska a Bulharska představili výsledky EZ ve svých zemích. Česká republika byla přitom oceněna jako model úspěšného vývoje EZ s vnitrostátním odbytem bioprodukce.
- 25. - 27. srpna - Zofingen, Švýcarsko: "Bio Marché". Na evropské biotržnici byl i stánek českých bioproduktů (PRO-BIO s.r.o. Staré Město). V rámci celosvětového kongresu IFOAM 2000. Prezentovala se zde i firma Biopreparáty Praha se svým biopřípravkem Polyversum.
- 25. srpna - 2. září - Basilej, Švýcarsko: konference "IFOAM 2000". Na konferenci referoval Ing. Urban o stavu českého ekologického zemědělství. ČR byla hodnocena jako země s největším nárůstem ploch za posledních pět let - ze zemí střední a východní Evropy.
- 4. - 10. září: exkurze polských ekozemědělců v ČR na podniky svazu PRO-BIO.
- 17. - 21. října - Třešť: V zámeckém hotelu byla slavnostně zakončena spolupráce Nadace Heinricha Bölla (HBS) s partnery ze střední a východní Evropy na několikaletém projektu. Výtečný bioraut připravený Ing. Annou Michalovou a firmou PRO-BIO s.r.o. byl dobrou prezentací před přáteli z Německa, Slovenska, Maďarska, Polska, Lotyšska a Ruska.
- 18. - 21. září: exkurze pro norské ekozemědělce, návštěva několika podniků svazu PRO-BIO (RC Jeseníky).
- 29. listopadu - Berlín: "Středoevropské diskusní fórum". Před několika desítkami zájemců z řad německé odborné veřejnosti jsme prezentovali PRO-BIO a ekozemědělství ČR. Dále vystoupili zástupci Slovenska, Polska a Maďarska, tedy kandidátských zemí EU. Fórum organizovala HBS a uskutečnilo se pod záštitou Ulrike Höfkenové, poslankyně spolkového parlamentu. Přítomni byli i zástupci českého a maďarského velvyslanectví v SRN. Na akci byl jednou německou rozhlasovou stanicí natočen materiál, který byl později odvysílán.

- 6. prosince - Brusel: "Středoevropské diskusní fórum". Pokračování fóra z Berlína. Na půdě Evropského parlamentu se prezentovalo ekozemědělství zmíněných čtyř středoevropských zemí. Akci spolupřátala světová organizace ochrany přírody WWF. Za ČR vystoupili zástupci svazu PRO-BIO a KEZ.

* **Informační centrum pro EZ v Šumperku.** Jako každý rok poskytovala šumperská kancelář denně množství informací spotřebitelské, zahrádkářské i odborné zemědělské veřejnosti. V roce 2000 dostala tato činnost v rámci projektu Phare: EZ v mikroregionu Jeseníky oficiální podobu - v Šumperku bylo vyhlášeno Informační a poradenské centrum pro EZ. Kromě osobních návštěv výše uvedených skupin, dále novinářů, studentů, pracovníků státní správy, výzkumu atd. poskytovali pracovníci svazu denně množství telefonických konzultací. K činnosti centra patří také provozování největší knihovny s problematikou EZ v ČR. Pro knihovnu byla vyčleněna samostatná místnost s přístupem na internet pro zájemce.

* **Internet** - svaz po celý rok provozoval své stránky na adrese www.pro-bio.cz. V průběhu roku byl na těchto stránkách zpřístupněn adresář členů včetně uvedení druhu produkce. Dále byla zpřístupněna odborná knihovna svazu. Na svazových stránkách jsou uvedeny odkazy na vlastní stránky členských podniků svazu PRO-BIO.

* **Bio - měsíčník pro trvale udržitelný život** - na stránkách tzv. Bioměsíčníku byly prezentovány některé členské podniky, zejména prodejny a obchodníci, a také propagační akce pořádané svazem.

* **Film Čekání na boom** - film agentury BioCit o českém ekologickém zemědělství po 10 letech byl veřejně promítán na řadě akcí a v mírně zkrácené verzi ho vysílala několikrát i Česká televize.

* **Knih Decennium - 10 let svazu PRO-BIO a ekologického zemědělství v ČR** - kniha mapuje počátky i vývoj EZ u nás a obsahuje také příspěvky z konference v Luhačovicích.

* **Knih Česká biozahrada** - vyšla na konci roku a přibližuje drobnopěstitelům zásady ekologického pěstování i činnost svazu PRO-BIO.

* **Adresář svazu** - jako Bulletin ekologického zemědělství č. 20 vydal svaz v říjnu Adresář svých členů i s uvedením druhu produkce.

* **Tiskové konference**

* **Prezentace v rozhlasu a tisku**

PORADENSTVÍ – REGIONÁLNÍ CENTRA

Oddělení marketingu a poradenství věnovalo mimořádné úsilí pomoci, především metodické, při zakládání samostatných poboček svazu, takzvaných „regionálních center“. Hlavním posláním center je zkvalitnění práce s členskou základnou formou určité samosprávy a zlepšení komunikace mezi členy v místě a vrcholnými orgány svazu. Kromě těchto základních funkcí plní centra důležitou roli v propagování ekologického zemědělství a biopotravin na regionální úrovni. Neméně významnou oblastí je i poradenství pro členy centra, zajišťované především externími poradci sdruženými ve Spolku poradců a kontrolorů v ekologickém zemědělství v České republice se sídlem v Třebíči. Spolek poradců byl po dohodě přeložen ze Šumperka a jeho předsedkyní i výkonnou ředitelkou se stala Ing. Květa Hejátková.

Při regionálních centrech byly založeny „poradenské kroužky“ za účelem společného zajišťování poradenských služeb a získání finančních podpor na tyto aktivity od MZe ČR, na základě podpůrných programů dle § 2 odst.1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Hlavní odborná témata poradenských kroužků byla obdobná jako v loňském roce. Nízká státní

podpora poradenství ve výši cca 39 % z prokázaných výdajů zemědělců na tuto činnost způsobila malý zájem ze strany členů svazu. Další příčinou komplikací (ve srovnání s rokem předchozím) bylo omezení působnosti poradenských kroužků na oblast maximálně tří sousedních okresů. Členové svazu, kteří nebyli v působnosti „Kroužků“ při regionálních centrech, se museli většinou obracet k okresním agrárním komorám a jejich kroužkům, což nebylo dostatečně operativní.

Členové svazu získali z předpokládaných 2 mil. Kč podpůrných finančních prostředků od MZe pouze necelých 700.000 Kč určených na poradenství, přestože výsledky kontrol prováděných KEZ o.p.s. signalizovaly, že problémy ekofarem, a tím i poptávka po poradenství ze strany ekologických zemědělců budou daleko větší.

SEZNAM OFICIÁLNĚ ZALOŽENÝCH REGIONÁLNÍCH CENTER A JEJICH ČINNOST V ROCE 2000

1. PRO-BIO RC Třebíč

Založeno již v dubnu, uspořádalo v čele s Ing. Hejátkovou řadu akcí:

- 28. 2. - schůzka zemědělců
- 17. 4. - slavnostní otevření RC Třebíč
- 5. 4. - exkurze do Rakouska s tématem „Kompostování organické hmoty na farmách“ – garantováno rakouským spolkem EUPRI
- 29. – 30. 4. - exkurze „Zpracování ovčí vlny“ – Rakousko, spolek EUPRI
- 8. 7. - zajištění návštěvy rakouských zemědělců v Čechách
- 30. 5. - exkurze „Zpracovatelská a odbytová družstva“ – Rakousko, spolek EUPRI
- 19 – 21. 10. - výstava PRAGA AGRO

Centrum dále zajišťovalo poradenství v rámci programu „Kroužky“.

2. PRO-BIO RC Šumava

Správce centra je Ing. Krtouš. Hlavní spolupracovník Ing. Skolek. RC Šumava se zaměřovalo zejména na poradenství chovatelům krav bez tržní produkce mléka v horské oblasti NP a CHKO Šumava. Významným počinem v regionu bylo založení odbytového družstva (iniciátor: firma Ekochof Hoslovice) zaměřeného na finalizaci živočišné produkce.

Akce:

- 17. 2. - pracovní schůzka ekozemědělců
- 7. 5. - výměnná exkurze rakouských ekozemědělců, spolek EUPRI
- 2. 9. - biodožínky v Hoslovicích
- 6. 10. - exkurze na téma agroturistika do Bavorska

Dále zajišťuje poradenství v rámci programu „Kroužky“.

3. PRO-BIO RC Severozápadní Čechy

Ing. Perlinger – zvolen správcem RC, které má 2 části: západní při SZeŠ Dalovice a severní s centrem Babiny.

RC zajišťuje:

- individuální konzultace – zpracování projektu p.o., příprava farem na kontrolu KEZ o.p.s., odstraňování závad z kontroly KEZ, řešení ostatních specifických problémů
- odborné exkurze – BIOFACH, kompostování na farmě Sklenář, ekologické farmy Saska, zemědělství okresu Plavno (Plauen).
- poradenství v rámci programu Kroužky
- schůzky členů a poradců k formalitám evidence v EZ a výkladu Metodického pokynu EZ

- marketing a založení odbytového družstva pro hovězí maso - Ekodružstvo
- agrochemické zkoušení půd k optimalizaci výživy rostlin v systému ekologického hospodaření
- mezinárodní výměnná spolupráce se svazem Gaa (Německo)

Další založená regionální centra: PRO-BIO RC Polabí – správce Ing. Škeřík, PRO-BIO RC Moravská Brána – správce Ing. Látal a PRO-BIO RC Severovýchod – správce Ing. Plíšek byla zaměřena především na poradenskou činnost pro své členy. Činnost u těchto center byla oproti výše uvedeným mnohem skromnější, především u PRO-BIO RC Severovýchod je velká rezerva v některých oblastech působení.

V oblasti Bílých Karpat (a širší oblasti v okresech HO, UH, KM, VS a ZL) zajišťuje svazový servis pro členy Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic o.p.s. v čele s Ing. Drgáčem, členem a zároveň předsedou svazu.

Členové v regionu Jeseníky vyvíjeli činnost pod hlavičkou Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO Šumperk. Pověřenou osobou byl poradce svazu Ing. Trávníček. V tomto regionu bylo získáno nejvíce finančních prostředků v rámci programu „Kroužky“, a to ve výši cca 340 tis. Kč.

Ustavující schůze PRO-BIO RC Jižní Čechy proběhla až ke konci roku, přičemž správcem byla zvolena Ing. Nedvědová. Podobně tomu bylo i u nově založeného centra PRO-BIO RC Litomyšl. Zde byl zvolen správcem Ing. Chlad. Tyto pobočky zahájí svoji činnost naplno až v roce 2001.

Poznámka : Některé další aktivity regionálních skupin PRO-BIO jsou uvedeny v jiných částech této zprávy.

SEMINÁŘE, VÝJEZDY A PROFESNÍ SETKÁNÍ

V roce 2000 se v rámci poradenské činnosti svazu uskutečnila řada odborných seminářů v ČR, ale i v Rakousku, Švýcarsku a Německu. Některé z nich byly organizovány jednotlivými regionálními centry, jiná šumperskou kanceláří svazu.

- 3. - 4. února: Exkurze do podniků rakouského ekozemědělského svazu Erde & Saat, který má sídlo v Lembachu. Hlavním tématem exkurze bylo zpracování produktů ekofarmy (mlékárna, pekárna, produkce uzenin).
- 8. února: Seminář kontrolorů ekologického zemědělství, Brno. Uspořádáno ve spolupráci s KEZ o.p.s. a Grüner Zweig.
- 14. února: ÚO MZe Hradec Králové - školení o EZ, metodický pokyn, poradenství a členství ve svazu (RC Severovýchod).
- 19. února: Zájezd do Norimberku na světový veletrh biopotravin Biofach. Pořádala firma Smetana.
- 11. března: Instruktaž řezu jabloní v ekologickém sadu, setkání ekologických ovocnářů svazu PRO-BIO. Setkání proběhlo v zahradnictví Viola, Paseka u Šternberku.
- 28. března: Valná hromada svazu v Humpolci. Vystoupili zde také hosté, zástupci MZe ČR, KEZ o.p.s. a odbytových a zpracovatelských organizací.
- 9. dubna: 5. celostátní setkání prodejců biopotravin v Hradci Králové (viz dále).
- 2. května: Exkurze do Rakouska ve spolupráci se spolkem EUPRI. Téma: odbytová družstva.
- 16. května: Seminář o kompostování v EZ v Hostětíně (RC Bílé Karpaty).
- 13.-14. května : Exkurze do Rakouska: „Zpracování vlny II“

- 15. - 16. května: Exkurze do Rakouska ve spolupráci s EUPRI. Téma: Ekologický chov nosnic a masných brojlerů.
- 25. - 26. května: Exkurze do Rakouska ve spolupráci s EUPRI. Téma: Ekologická produkce osiva a sadby (obiloviny a brambory).
- 7. června : „Ekologické ovocnářství“ - přednáška Ing. Plíška na semináři Ovocnářské unie v Rudné.
- 22. - 23. června: Dvoudenní pracovní seminář Jak dál v obchodu s biopotravinami? Vzhledem k napjaté situaci v českém obchodu s biopotravinami a k otázkám spojeným s postavením svazu PRO-BIO v tomto obchodu zde byly prezentovány příklady svazových odbytových organizací z Bavorska a Rakouska. Účastníci semináře navrhli, aby svaz vytvořil vlastní odbytovou organizaci. Rada svazu později tento návrh neschválila.
- 13. července: Polní den ekologicky pěstovaných plodin, ZD Jedlí, okres Šumperk. Pěstování netradičních plodin a bylin v EZ.
- 20. - 28. srpna: Strickhof (CH) - účast 18 členů svazu na semináři "Osivo, sadba, pěstování bylin, jednoduché zpracování v EZ a přímý prodej bioproduktů". Organizoval švýcarský spolek SVWO.
- 25. - 26. srpna: Účast zástupců svazu na semináři "Supermarkety a prodej biopotravin", který se konal v rámci IFOAM 2000 v Basileji.
- 25. - 26. srpna: Účast zástupců svazu na "Vinařském kongresu", konaném v rámci IFOAM 2000 v Basileji.
- 23. - 30. září: Vzdělávací pobyt v Berlíně (Německo). Téma: Ekologické zemědělství a velké zemědělské podniky, produkce biopotravin, zpracování a obchod. Součástí vzdělávacího pobytu byly i exkurze do několika velkých ekologických zemědělských podniků v bývalé NDR, seznámení se s odbytovými strukturami (družstvy) a návštěva biosupermarketů v Berlíně. Organizovala nadace HBS.
- 5. prosince: Regionální seminář EZ po změnách právních norem, Třeština na Šumpersku.
- 7. prosince: Regionální seminář EZ po změnách právních norem, Malá Štáhle na Bruntálsku.
- 11. prosince: Regionální seminář EZ po změnách právních norem a založení regionálního centra Litomyšl, Litomyšl.
- 12. prosince: Regionální seminář EZ po změnách právních norem, Lipová Lázně na Jesenicku.
- 13. prosince: Regionální školení o ekologickém zemědělství, hotel Zálesí v Luhačovicích.
- 13. prosince: Regionální seminář EZ po změnách právních norem v Hořicích (RC Severovýchod).

PUBLIKACE

V tomto roce úspěšně pokračovalo vydávání Bulletinu EZ, vyšlo pět čísel. Byla vydána kniha Decennium (viz výše). Svaz se rovněž podílel na vydání knihy Česká biozahrada. Vyšlo také několik publikací pro zájemce o biodynamické zemědělství.

Přehled Bulletinů EZ:

- Bulletin EZ č. 16: Co je a co není bio
- Bulletin EZ č. 17: Netradiční plodiny
- Bulletin EZ č. 18: Brambory
- Bulletin EZ č. 19: Kontrola EZ
- Bulletin EZ č. 20: Adresář svazu PRO-BIO 2000/2001

FONDY SVAZU

A) Fond na podporu ochrany zvířat

Finanční prostředky byly získány z darů od spřátelených švýcarských spolků i jednotlivců. Část prostředků je poskytnuta jako půjčka. Účelem zřízeného fondu byla podpora zemědělců při výstavbě stájí a vytvoření podmínek pro zvířata dle zásad ekologického zemědělství. Objem těchto prostředků je 1.847.000,- Kč.

V roce 1993 byl k realizaci autorem koncepce Dr. Ristem vybrán projekt pana Zatloukala na rekonstrukci stáje pro dobytek na farmě Bludoveček. Tyto peníze mu byly formou půjčky poskytnuty. Ne vinou pana Zatloukala nebyl projekt dokončen. Pan Zatloukal prozatím uhradil částku 10.712,- Kč a zavázal se ke splácení dluhu vůči svazu.

B) Svépomocný fond

Finanční prostředky byly poskytnuty švýcarským spolkem SVWO. V současné době činí jeho výše 2.049.516,62 Kč. Je rozdělen na dvě části dle účelu:

1. Finanční prostředky na výkup produkce
2. Finanční prostředky pro nákup investičního majetku

V roce 2000 správní rada fondu, která pracuje ve stejném složení jako rada svazu, rozhodla o poskytnutí půjčky na výkup produkce pro Ekodružstvo severozápad ve výši 200.000,- Kč, pro Ing. Štěrbu ve výši 300.000,- Kč a pro pana Kaloše ve výši 50.000,- Kč.

Finanční prostředky pro nákup investičního majetku formou leasingu spravuje na základě smlouvy soukromá firma BioConsult Chrudim. Na konci sledovaného období činil zůstatek svěřených prostředků firmě BioConsult 354.000,- Kč. Firma BioConsult Chrudim od roku 1999 již nové leasingové smlouvy neuzavírá a spravované finanční prostředky navrácí podle postupu splátek zpět svazu PRO-BIO.

Na nákup chovných krav (údržba květnatých luk pomocí EZ v Bílých Karpatech) byla poskytnuta půjčka paní Valíčkové a firmě Hrabina a.s. ve výši 1.025.000,- Kč.

PROJEKTY

V roce 2000 řešil svaz PRO-BIO následující projekty:

1. PHARE Partnership (EU): Rozvoj Bílých Karpat - ekologického zemědělství v ČR a na Slovensku. Cíle projektu otištěné v loňské výroční zprávě projektu byly splněny. Projekt byl výborně hodnocen jako jeden z šesti nejlepších ze všech kandidátských zemí - prezentace vyhodnoceného projektu jeho koordinátorem na mezinárodní konferenci Phare v řecké Soluni v červnu 2000. Kromě výstupů popisovaných na jiných místech této zprávy byl vydán např. katalog EZ v Bílých Karpatech, připraveny knihy: Chov dobytka v EZ, Kuchařka - Vaříme z biopotravin, Sborník z Bielokarpatské konference, studie: Kompostování v EZ, Využití travních porostů v EZ, EZ - čistší zemědělská produkce, film o EZ v Bílých Karpatech „Model BIO“ a další. Obdobné aktivity proběhly také na Slovensku. PRO-BIO a kontrolní organizace KEZ byly nápomocny přenosem know-how slovenským organizacím Naturalis (kontrola) a Ekotrend (svaz EZ). Projekt umožnil fungování pěti venkovských informačních středisek v oblasti Bílých Karpat. Na moravské straně to byla Kosenka Valašské Klobouky a IC pro rozvoj Moravských Kopanic Starý Hrozenkov (některé aktivity: biodiverzita, kompostování, vytvoření základních stád masného dobytka a ovcí, vytvoření pozemkových spolků atd.)

2. Leonardo da Vinci (EU): Projekt EPSAT

Do projektu jsou kromě PRO-BIO zapojeny organizace z 9 dalších zemí Evropy. Jde o poradenský program, jehož cílem je vyškolit v partnerských zemích lektory, kteří budou vykonávat poradenství a školit další osoby v oboru EZ. V rámci projektu jsou z angličtiny překládány poradenské moduly pro EZ a metodu PTT.

3. Nadace Heinricha Bölla (HBS), Německo. Rozvoj struktur ekologického zemědělství v ČR.

Několikaletý projekt skončil v prosinci 2000. Projekt spolufinancoval chod struktur EZ v ČR (Nadace FOA Praha a PRO-BIO), Polsku a Maďarsku. Šlo o příspěvek na nájem, telefony, mzdu koordinátorů a aktivity na poli propagace, lobbyingu a poradenství.

4. PHARE Partnership (EU): Školení ekologických zemědělců a struktur EZ.

Společný projekt s Maďarskem a Polskem, hlavním partnerem byl institut Grüner Zweig z Kolína nad Rýnem. Součástí projektu byly dva semináře a jedna exkurze do SRN.

5. Ministerstvo životního prostředí Lucemburska: Bio-marketing 2000

Šlo o podporu činnosti sekce prodejců biopotravin a o podporu propagace a reklamy.

6. SVWO – podpora poradenství a biodynamického zemědělství

Švýcarský spolek SVWO podpořil práci poradenského místa v Litomyšli, knihovnu svazu a několik aktivit biodynamické sekce svazu.

7. Phare, MMR a SVWO: Ekologické zemědělství v Mikroregionu Jeseníky. Opožděně započatý (září 2000) projekt zaměřený na vzdělávání, informatiku, poradenství, podporu prodeje i menší investice do provozu. Informace o tomto projektu budou zveřejněny v roce 2001, kdy bude realizována jeho převážná část.

PRÁCE SVAZOVÝCH SEKCI

Sekce jsou neformální skupiny v rámci svazu, které se zaměřují na koordinaci činnosti týkající se daného speciálního oboru. V roce 2000 pracovaly dvě sekce:

1. Sekce maloprodejců biopotravin

Cílem práce bylo zkvalitnit propagační a prodejní činnost specializovaných maloprodejen. Z práce sekce:

- leden: zpracování koncepce činnosti sekce v Šumperku,
- únor: výjezd na BIOFACH do Norimberku,
- duben: 5. celostátní setkání prodejců biopotravin v Hradci Králové spojené se slavnostním otevřením nové jídelny Bazalka ve dvorku,
- červen: pražský seminář Jak dále v obchodu s biopotravinami? (viz výše),
- červenec: na zasedání rady svazu byla sekce prodejců organizačně zařazena pod oddělení propagace svazu PRO-BIO Šumperk s kontaktním a poradenským místem v Litomyšli,
- v závěru roku navštívili zástupci sekce všechny členské prodejny; získané údaje poslouží k aktualizaci adresáře na www.pro-bio.cz, ke zlepšení vzájemné informovanosti a postupnému zvyšování úrovně jednotlivých prodejních míst. Na základě těchto podkladů bylo také připraveno 6. celostátní setkání v r. 2001.

- v průběhu roku byl vypracován, rozeslán a vyhodnocen dotazník pro prodejce. Nejpalčivější problémy: potřeba vzdělávání, informovanost, užší napojení na svaz i ekologické farmy, zpracování malých šarží, rozšíření sortimentu bioproduktů, ekologické obaly, propagační materiály, zlepšení zásobování bioprodejen, čerstvé produkty do prodejen atd.

Sekci vede Ing. Jarmila Chladová, e-mail: j.chladova@worldonline.cz.

2. Biodynamická sekce

Činnost sekce byla zejména publikační, proběhlo také několik seminářů věnovaných přípravě biodynamických preparátů. Sekce organizačně podporovala vznikající camphill v Českých Kopistech. Nebyl učiněn žádný podstatný pokrok v certifikaci případných zájemců o biodynamické zemědělství a známku Demeter. Z práce sekce:

- jaro a podzim: preparátová setkání ve Fořtu, Veselce, Budyni n. Ohří a slovenském Členkovci,
- byla vydána Valeriana č. 11 - Trojčlennost sociálního organismu, a Valeriana č. 12 - Co je biodynamické zemědělství,
- byly distribuovány Výsevni dny 2000 a v závěru roku vydány Výsevni dny 2001,
- proběhlo několik schůzek týkajících se budování camphillu v Českých Kopistech (bližší informace: www.camphill.cz).

Sekci vede Ing. Radomil Hradil, e-mail: radomil.hradil@pro-bio.cz.

PARTNERSKÉ ORGANIZACE V ROCE 2000

Svaz PRO-BIO spolupracoval v tomto roce s celou řadou nečlenských organizací a institucí z České republiky i ze zahraničí, kterým tímto za úspěšnou spolupráci děkuje.

1. domácí

- Ministerstvo zemědělství České republiky
- KEZ o.p.s., Brno a Chrudim
- Spolek poradců a kontrolorů v EZ ČR, Třebíč
- Veronica, Brno
- Kosenka Valašské Klobouky
- agentura BioCit, Praha
- Liga energetických alternativ Praha
- občanské sdružení Camphill České Kopisty
- agentura Kobra Design, Brno

a další

2. zahraniční

- švýcarský spolek SVWO Malans
- FIBL Frick- výzkumný ústav pro ekologické zemědělství, Švýcarsko
- nadace Heinricha Bölla HBS, Berlín a Praha
- slovenský svaz ekozemědělců Ekotrend Myjava
- rakouský svaz ekozemědělců Ernte
- rakouský svaz ekozemědělců Erde & Saat, Lembach
- německý svaz ekozemědělců Bioland, Augsburg
- německý svaz ekozemědělců Gäa, Drážďany
- Svaz ekologického zemědělství Lucemburska

- maďarský svaz ekozemědělců Biokultúra
 - rakouský spolek EUPRI, Geras
 - německý vzdělávací institut Grüner Zweig
 - STUŽ Trenčín
 - IFOAM celosvětová organizace pro EZ (PRO-BIO je řádným členem)
- a další

PŘEHLED HOSPODAŘENÍ SVAZU PRO-BIO V ROCE 2000

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců

Náklady celkem:	4.319.385,04
<i>Na činnost svazu</i>	<i>3.329.811,74</i>
Kancelářské potřeby	8.164,60
Odborná literatura	45.820,90
Cestovní náhrady zaměstnanců	7.238,00
Poštovné a výkony spojů	52.417,80
Nájemné kanceláře a služby spojené s nájemným	5.170,50
Propagace EZ, školení a semináře, publikace	210.317,70
Civilní služba	32.663,00
Předplatné časopisů	1.296,00
Kontrola r. 2000	1.230.100,00
Ostatní nakupované služby	1.057.597,08
Mzdové náklady	466.902,16
Sociální a zdravotní pojištění	134.530,56
Nákup stravenek pro zaměstnance	3.372,20
Odměny statutárním orgánům	65.500,00
Bankovní poplatky za vedení účtu	7.221,24
Příspěvky-Agrární komora	1.500,00
<i>Na realizaci poskytnutých grantů a dotací</i>	<i>989.573,30</i>
Kancelářské potřeby	4.000,00
Poštovné a výkony spojů	27.000,00
Nájemné kanceláře a služby spojené s nájemným	8.000,00
Propagace EZ	35.855,80
Ostatní nakupované služby	275.212,20
Poradenská činnost „Kroužky“	329.296,00
Náklady příštích období – mikroregion Jeseníky	310.209,30
Výnosy celkem:	4.975.806,69
Tržby z vlastní činnosti	294.923,70
Úroky z účtů	6.489,25
Dary na ekologii – SVWO	421.119,95
Projekt EPSAT	92.875,79
Dotace MZeČR – terénní poradenství „kroužky“	341.296,00
Grant FOA-H.Böll	106.000,00

Členské příspěvky	3.701.702,00
	(z toho dlužné příspěvky 644.850,-Kč)
Finanční majetek:	
Pokladna	21.588,30
Běžné účty v Kč	714.735,38
Běžný účet v CHF (účelově vázáno-Bludoveček)	1.159.395,55
Fondy svazu	
Svépomocný fond	2.049.516,62
Fond na podporu ochrany zvířat	1.847.000,00

ORGÁNY SVAZU V ROCE 2000

Správní rada svazu:

Ing. Milan Drgáč – předseda svazu, Informační středisko Moravské Kopanice, Starý Hrozenkov

Ing. Jan Štěrba – místopředseda, soukromý zemědělec, Deblín

Ing. Stanislav Daněk – soukromý zemědělec, Hartíkov

Ing. Petr Weidenthaler – soukromý zemědělec, Velehrad

Ing. Jiří Urban – poradce EZ, Šumperk

Ing. Bedřich Plíšek – poradce EZ a soukromý zemědělec, Vinice, p. Hořice

Ing. Marie Bubíková – ZD Jeseník

Ing. Jarmila Chladová – prodejce biopotravin, Litomyšl

Ing. Aleš Horák – soukromý zemědělec, Lesoňovice

Ing. Tomáš Křišťan – soukromý zemědělec, Milotičky

Ing. Martin Hutar – zpracovatel a prodejce biopotravin, odstoupil z rady 16. 10. 2000

Jaromír Kaloš – zpracovatel biopotravin, Větrný Jeníkov, člen rady od 16. 10. 2000

Manažer svazu:

Ing. Stanislav Daněk, soukromý zemědělec, Hartíkov

Revizní komise:

Ing. Marie Chlebníčková – pekařství Leština

Ing. Petr Trávníček – poradce EZ, Staré Město pod Sněžníkem

Ing. Jaroslav Šašinka – ZS Pitín

Záložka č. 3:

Akční plán rozvoje českého ekologického zemědělství (2001-2010)

- Posílit domácí trh s bioprodukty, zejména rozšířením sortimentu domácí produkce
- Rozšířit ekologické zemědělství také do intenzivně obdělávaných zemědělských oblastí
- Exportovat české speciality a více zpracované produkty (ne pouze suroviny)
- Rozšířit podíl ploch ekologického zemědělství na 10% v roce 2010
- Docílit státní podpory propagace EZ

- V době afér s BSE, dioxiny, PCB apod. prosadit v zájmu zdravotní bezpečnosti potravin další státní podporu a širší uznání ekologického zemědělství jako možnosti zásadního řešení těchto zemědělských problémů
- Podporovat výzkum, poradenství a výuku i informovanost o EZ
- Důsledněji akcentovat v působení zejména na nové zemědělce, ale i na veřejnost, přírodě přátelské hospodaření s kvalitnější péčí o krajinu, zvířata a rostliny, jejich zdraví i druhovou pestrost
- Využít vstupu České republiky do EU pro celkovou podporu ekologického zemědělství (příklad Rakouska)

Záložka č. 4:

Závěry konference "České ekofarmy po roce 2000: šance a bariéry rozvoje v kontextu programů EU" konané v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR dne 14. 11. 2000 (Zkrácená verze)

Zúčastnění vědomi si mnoha přínosů, které vyspělé demokratické společnosti mohou plynout z prosperity ekologických, tj. k přírodě, krajině, zvířatům i lidem citlivěji a odpovědněji přístupujících zemědělců, dospívají k přesvědčení, že k rozmachu hnutí v etapě přibližování se k EU, k jeho širší společenské akceptaci doma i k jeho prestiži v zahraničí může v příštím období výrazně napomoci zejména:

1. Zřízení citelně chybějícího, státem podporovaného **fondu pro propagaci biopotravin**.
2. Ustavení **samostatného programu pro ekologické zemědělství v rámci Podpůrného garančního rolnického a lesnického fondu**, umožňujícího garantovat (provozní i investiční) úvěry rolníkům.
3. **Strukturování státní podpory** podle oblastí (zejména její směřování **i do** pásem intenzivního zemědělství vzhledem k nutnosti ochrany hydrosféry) a podle rozsahu poskytovaných společenských služeb (speciální ochrana přírody, produkce bioproduktů), což by vedlo např. k odstraňování **nedostatku biopotravin na trhu**.
4. **Změna ročních podpůrných (dotačních) titulů MZe na dlouhodobější, nejméně čtyřleté**, umožňující plánovitější hospodaření, úvěry, investice apod.
5. Systematické odstraňování **neinformovanosti ekozemědělců o direktivách, resp. podpůrných programech EU**, zejména orientovaných na management ochrany přírody .
6. Vyřešení **absence nadresortního koordinačního celostátního centra**, schopného diskutovat, přijímat a aktualizovat tzv. "akční plány rozvoje ekologického zemědělství".
7. Organičtější začleňování **agroenvironmentálních hledisek do politiky vlády**, ale i politických stran.
8. **Navázání spolupráce s Ministerstvem zdravotnictví v oblasti primární prevence zdraví** - s cílem doporučovat biopotraviny a kvalitní pitnou vodu, zvýšit publicitu kontrol kontaminace potravního řetězce, agropedologického monitoringu apod.
9. **Nabídka informací lékařské veřejnosti a spolupráce s hygieniky výživy a odborníky jiných medicínských oborů, kteří jsou otevřeni novému paradigmatu**, podle něhož strava a pitná voda mají vliv na zdraví občanů a tím i na výdaje zdravotnictví, zejména je třeba trpělivé a individuální **vedení dialogu o bioproduktech s lékaři**.
10. **Zajištění odpovědnější a intenzivnější přípravy** aparátu zainteresovaných **státních institucí** na faktickou schopnost začleňovat české aktivity EZ do agroenvironmentálních programů EU.

11. **Zvýšení propagace EZ v médiích i ve školách, především zemědělského typu,** s důrazem zejména na jeho význam pro etický a duchovní rozvoj, pro rozvoj regionů a např. zdravotní bezpečnost potravin, ale i s podporou praxí studentů na farmách apod. a posilování ekologických aspektů jejich profesního svědomí.
12. Prosazení zásadní terminologické, resp. obsahové změny v podpůrných programech MZe v podobě užívání výrazu **NÁHRADA**, resp. **KOMPENZACE** namísto dnešního DOTACE.
13. **Prosazení navrácení titulu "Podpora extenzivních forem zemědělství" do Programu MŽP pro chráněná území.**
14. **Prosazení změny v zákoně o dani z příjmu** tak, aby byl odstraněn rozdíl mezi jednorázovým odpisem strojů (20%) a dobytka (10%), který znevýhodňuje investice do chovu dobytka a tím diskriminuje ekofarmáře.